Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, με την οποία καταργείται η απόφαση — πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ»

COM(2010) 94 τελικό — 2010/0064 (COD)

(2011/C 48/24)

Εισηγήτρια: η κ. **SHARMA**

Στις 22 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απεφάσισαν, σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την

«*Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, με την οποία καταργείται η απόφαση - πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ*»,

COM(2010) 94 τελικό – 2010/0064 (COD).

Το τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 2 Σεπτεμβρίου 2010.

Κατά την 465η σύνοδο ολομέλειάς της, της 15ης και 16ης Σεπτεμβρίου 2010 (συνεδρίαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2010), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 110 ψήφους υπέρ και 7 αποχές.

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1 **Η ΕΟΚΕ καταδικάζει τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση παιδιών σε οποιαδήποτε μορφή** και επαινεί την Επιτροπή για την προσπάθειά της να ενισχύσει τη δέσμευση της Ευρώπης στην καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών με την αντικατάσταση της απόφασης πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ με μια νέα, αντικειμενικότερη οδηγία. Δεν πρέπει ποτέ να υποτιμάται η σοβαρότητα των αδικημάτων, ο βαθμός της βλάβης, το επίπεδο του κινδύνου και της ευάλωτης θέσης των παιδιών. Η προστασία των παιδιών σε όλα τα επίπεδα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα· τα θύματα και οι δράστες πρέπει να λαμβάνουν τη μέγιστη δυνατή στήριξη για την ανάρρωσή τους έτσι ώστε να προάγεται η μελλοντική κοινωνική προστασία.

1.2 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς εκείνα τα κράτη μέλη που δεν το έχουν ακόμη πράξει, **καθώς και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τη νέα Συνθήκη της Λισσαβώνας, να υπογράψουν και να κυρώσουν επειγόντως τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών κατά της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης και το Προαιρετικό πρωτόκολλο στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού σχετικά με την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία**, έτσι ώστε να δώσουν στην ΕΕ τη δυνατότητα να επανεξετάσει αποτελεσματικά τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τους ευρωπαίους που προβαίνουν σε σεξουαλική κακοποίηση παιδιών ([1]). Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί, στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών, να ασκήσει επιρροή ώστε να υπογράψουν τη Σύμβαση και άλλες ευρωπαϊκές χώρες (π.χ. Ρωσία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη). **Η ενσωμάτωση των διατάξεων της Σύμβασης στο κοινοτικό δίκαιο θα διευκολύνει την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη έκδοση εθνικών μέτρων σε σύγκριση με εθνικές διαδικασίες επικύρωσης, και θα εξασφαλίσει καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής**.

1.3 Είναι σημαντικό να υπάρχει ένα νομικό πλαίσιο όσον αφορά τη δίωξη και την επιβολή ποινών σε δράστες σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. **Ωστόσο, η πρόληψη πρέπει να κατέχει εξέχουσα θέση και να διαμορφώνεται παράλληλα με τη νομοθεσία**. Η πρόληψη, αν και αποτελεί έναν από τους στόχους της οδηγίας, δεν εξετάζεται διεξοδικά. Η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να καταρτίσει γνωμοδότηση όπου θα εξετάζει τις δράσεις πρόληψης και θα τονίζει μελέτες περιπτώσεων των βέλτιστων πρακτικών της κοινωνίας των πολιτών και των κυβερνήσεων στον τομέα των μηχανισμών πρόληψης.

1.4 Προς τούτο, η ΕΟΚΕ συνιστά τη δημιουργία μιας πλατφόρμας ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών για την αντιμετώπιση των εγκλημάτων αυτών, με τη χρήση τόσο νομοθετικών όσο και μη νομοθετικών μηχανισμών για την ανάπτυξη μεθοδολογικών εργαλείων και κατάρτισης. Το εγχείρημα θα πρέπει να περιλαμβάνει μεγαλύτερη συνεργασία με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με τους κοινωνικούς εταίρους και ΜΚΟ, έτσι ώστε να στηριχθεί η κατάρτιση και η ευαισθητοποίηση σε τοπικό επίπεδο.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Συμβούλιο και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο) βρίσκονται σε ισχυρή και ευνοϊκή θέση για να ασκήσουν πιέσεις σε τρίτες χώρες, ιδίως σε πολύ αναπτυγμένες περιοχές του κόσμου (π.χ. ΗΠΑ, Καναδά, Ιαπωνία, Αυστραλία, Ρωσία), προκειμένου να ζητήσουν την **παύση λειτουργίας** δικτυακών τόπων που φιλοξενούν υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Η ΕΕ οφείλει να δείξει μεγαλύτερη πυγμή και να ζητήσει υπεύθυνη δράση από τον ICANN ([2]).

([1]) Βλ. Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ ΕΕ C 317, 23.12.2009, σελ. 43. «Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από την σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση», 25.10.07, βλ.: http://conventions.coe.int/Treaty/EN/treaties/Html/201.htm. Τα ακόλουθα κράτη μέλη της ΕΕ δεν έχουν υπογράψει τη Σύμβαση: Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Λετονία και Μάλτα. http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=201&CM=&DF=&CL=ENG).
«Προαιρετικό πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού για την Πώληση Παιδιών, την Παιδική Πορνεία και την Παιδική Πορνογραφία». Υιοθετήθηκε τον Μάιο 2000. Τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο 2002. Βλ. http://www2.ohchr.org/english/law/crc-sale.htm. Τα ακόλουθα κράτη μέλη της ΕΕ δεν έχουν κυρώσει ακόμη το Προαιρετικό πρωτόκολλο: Τσεχική Δημοκρατία, Φιλανδία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο και Μάλτα. Βλ.: (http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en).

([2]) Internet Corporation for Assigned Names and Numbers - ICANN (Οργανισμός του διαδικτύου για την εκχώρηση ονομάτων και αριθμών)

1.6 Η ΕΟΚΕ επιθυμεί κατά προτεραιότητα την παύση λειτουργίας διαδικτυακών τόπων που περιλαμβάνουν υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και, κατά δεύτερο λόγο, τη φραγή της πρόσβασης εφόσον η παύση δεν είναι δυνατή. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε, κατόπιν διαβούλευσης με τα διάφορα μέρη και την κοινωνία των πολιτών, να καταρτίσει γνωμοδότηση σχετικά με τις επιπτώσεις της παύσης λειτουργίας και της φραγής.

1.7 Η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να αδράξουν την ευκαιρία που δίνεται με την εν λόγω πρόταση οδηγίας, προκειμένου να ορίσουν μια ελάχιστη ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης που να ισχύει σε όλη την Ευρώπη. Σε ένα περιβάλλον κινητικότητας, μετανάστευσης και μεταβαλλόμενων κοινωνιακών αξιών σε όλη την Ευρώπη, χρειάζεται να πραγματοποιηθούν συζητήσεις και διαβουλεύσεις σχετικά με τον αντίκτυπο των «παραδόσεων» στον τομέα αυτό.

1.8 Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή να διατυπώσει σαφείς ορισμούς ορισμένων εννοιών ώστε να αποφευχθούν οι ασάφειες κατά τη μεταφορά της οδηγίας στις εθνικές νομοθεσίες.

1.9 Η ΕΟΚΕ ζητεί να προβλέπονται από την οδηγία ενιαίοι «χρονικοί περιορισμοί» σε όλα τα κράτη μέλη. Η ΕΟΚΕ προτείνει, όπου χρειάζεται, να θεσπιστεί ότι η δυνατότητα παραγραφής των αδικημάτων αρχίζει όταν το θύμα γίνεται 18 ετών.

1.10 Τις εργασίες της ΕΟΚΕ στήριξαν πολλές ΜΚΟ και εμπειρογνώμονες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας του παιδιού και οι συστάσεις τους όσον αφορά την πρόταση οδηγίας διατίθενται στους αντίστοιχους δικτυακούς τόπους ([3]). Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει το αξιόλογο έργο όλων των ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται παγκοσμίως για την προστασία των παιδιών και επαινεί τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, το Συμβούλιο της Ευρώπης και τον ΟΗΕ για τη θέσπιση νομικών δομών στον τομέα της προστασίας των παιδιών από την σεξουαλική εκμετάλλευση.

2. **Ιστορικό και στόχοι της νέας οδηγίας**

2.1 Η ΕΕ αναγνωρίζει τα δικαιώματα του παιδιού στο Άρθρο 3 της Συνθήκης της Λισσαβώνας (ΣΛΕΕ) και στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, συγκεκριμένα στο άρθρο 24 και στη νομική του βάση, όπου ορίζεται η θετική υποχρέωση της δράσης που έχει σκοπό να εγγυάται την αναγκαία προστασία των παιδιών. Απαιτεί, σε όλες τις πράξεις που αφορούν παιδιά, **πρωταρχική σημασία να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού**, όπως ορίζεται και στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού. Τούτο εκφράζεται με στοχοθετημένη πολιτική για την προαγωγή, την προστασία και την τήρηση των δικαιωμάτων του παιδιού, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής για τη νεολαία της ΕΕ, στις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ.

2.2 Η νέα οδηγία, σε συμφωνία με τις προτάσεις για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και για την προστασία των θυμάτων, καθώς και με το πρόγραμμα για ένα «Ασφαλέστερο διαδίκτυο», εισάγει λεπτομερέστερες διατάξεις δικονομικού και ποινικού δικαίου όσον αφορά την προστασία του παιδιού. Η αποτελεσματικότητα των προληπτικών μέτρων στην ΕΕ θα ενισχυθεί και θα αποφεύγονται καταστάσεις όπου οι δράστες επιλέγουν τα κράτη μέλη με τη λιγότερο αυστηρή νομοθεσία για να διαπράξουν αδικήματα. Οι κοινοί ορισμοί καθιστούν δυνατή την προαγωγή της ανταλλαγής χρήσιμων κοινών δεδομένων, την ενθάρρυνση της συγκρισιμότητας των δεδομένων και διευκολύνουν τη διεθνή συνεργασία.

2.3 Η νέα οδηγία καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

— Νέα ποινικά αδικήματα στον χώρο της τεχνολογίας των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της **προσέγγισης παιδιών με βλέψεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης**·

— **Συνδρομή στη διερεύνηση αδικημάτων και την απαγγελία κατηγοριών**·

— Άσκηση δίωξης για αδικήματα που διαπράττονται στο εξωτερικό από πολίτες τόσο της ΕΕ όσο και τρίτων χωρών, **ακόμη και εάν τα αδικήματα διαπράχθηκαν εκτός ΕΕ**·

— Νέες διατάξεις για την προστασία των θυμάτων ώστε να έχουν εύκολη **πρόσβαση στα μέσα προσφυγής και να μην ταλαιπωρούνται όταν συμμετέχουν στις ποινικές διαδικασίες**·

— Πρόληψη της διάπραξης αδικημάτων μέσω δράσεων με αποδέκτες πρώην δράστες ώστε να προλαμβάνεται η υποτροπή και **να περιορίζεται η πρόσβαση σε παιδοπορνογραφικό υλικό στο διαδίκτυο**.

3. **Γενικά σχόλια για την αιτιολογική έκθεση**

3.1 Δεδομένου ότι *«Όλες οι διατάξεις της οδηγίας θα πρέπει να εφαρμόζονται με γνώμονα το ύψιστο συμφέρον του παιδιού, σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού»*, η ΕΟΚΕ στηρίζει την απόφαση να τηρηθεί η αρχή της επικουρικότητας αλλά, παράλληλα, να επεκταθούν και να ενισχυθούν οι εθνικές νομοθεσίες. Τα κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να αποκλείουν την απαίτηση του διττού αξιόποινου για τη θεμελίωση της εξωεδαφικής δικαιοδοσίας για τα εν λόγω αδικήματα. **Τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν αρμοδιότητα για να διώκουν όλες τις μορφές σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.**

3.2 **Η υφιστάμενη και η νέα νομοθεσία πρέπει να εφαρμοστούν καλύτερα**· η Επιτροπή πρέπει να παρακολουθεί την εφαρμογή, με τη στήριξη της Europol και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι η προστασία του παιδιού αποτελεί προτεραιότητα. Χρειάζεται να θεσπιστούν κοινές αρχές και κριτήρια για τον καθορισμό της σοβαρότητας των αδικημάτων σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. Προς τούτο, η ΕΟΚΕ συνιστά τη δημιουργία μιας πλατφόρμας ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών για την αντιμετώπιση των εγκλημάτων αυτών, με τη χρήση τόσο νομοθετικών όσο και μη νομοθετικών μηχανισμών για την ανάπτυξη μεθοδολογικών εργαλείων και κατάρτισης. Το εγχείρημα θα πρέπει να περιλαμβάνει μεγαλύτερη συνεργασία με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με τους κοινωνικούς εταίρους και τις ΜΚΟ, έτσι ώστε να στηριχθεί η κατάρτιση και η ευαισθητοποίηση σε τοπικό επίπεδο.

([3]) IWF (www.iwf.org.uk), ECPAT International (http://www.ecpat.com), Save the Children (www.savethechildren.org), Missing Children Europe (www.missingchildreneurope.eu), Amnesty International (www.amnesty.org).

3.3 Διάφορες περιπτώσεις με ιδιαίτερη προβολή, ιδίως εάν εικάζονται πολιτικές, θρησκευτικές ή πολλαπλές επιπτώσεις, πρέπει να παρακολουθούνται με διαφάνεια σε επίπεδο ΕΕ, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι επαναλήψεις ([4]).

3.4 Προκειμένου να ενισχυθούν οι μηχανισμοί πρόληψης και να προστατεύονται καλύτερα τα πιθανά θύματα, η οδηγία θα πρέπει να είναι συνεκτική με τις υπόλοιπες πολιτικές της ΕΕ σε τομείς όπως η κοινωνική ασφάλιση, η εκπαίδευση, η οικογένεια και η ψηφιακή ατζέντα. Ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες υψηλού κινδύνου είναι τα παιδιά μεταναστών αιτούντων άσυλο, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, τα παιδιά από μειονεκτικό κοινωνικό περιβάλλον, αυτά που ζουν σε συνθήκες αποκλεισμού ή πάσχουν από αναπηρίες, τα παιδιά που ζουν σε ιδρύματα ή προέρχονται από οικογένειες με ιστορικό βίας και κακοποίησης.

3.5 Πληροφορίες από υπηρεσίες επιβολής του νόμου από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη δείχνουν στενή σχέση μεταξύ της καταφόρτωσης υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών προνηπιακής ηλικίας και διάπραξη αδικημάτων παιδεραστίας. Η διαβάθμιση των ποινικών κυρώσεων με βάση την επαφή ενδέχεται να εντείνει τον κίνδυνο σοβαρής κακοποίησης για πολύ περισσότερα παιδιά (ιδίως βρέφη).

3.6 Το 92 % του επιγραμμικού περιεχομένου σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών βρίσκεται σε διαδικτυακούς τόπους που φιλοξενούνται στη Βόρεια Αμερική, την Ευρώπη και τη Ρωσία ([5]). Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βρίσκονται σε ισχυρή και ευνοϊκή θέση για να ασκήσουν πιέσεις σε τρίτες χώρες, ιδίως σε πολύ αναπτυγμένες περιοχές του κόσμου, προκειμένου να ζητήσουν την **παύση της λειτουργίας** δικτυακών τόπων με υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

3.7 Χρειάζεται μεγαλύτερη προώθηση της «νοοτροπίας διαδικτυακής ασφάλειας» και της Ευρωπαϊκής ψηφιακής ατζέντας ([6]) στους πολίτες. Με την αύξηση της διομότιμης ανταλλαγής αρχείων σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ([7]) και της προσέγγισης παιδιών με βλέψεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης σε δικτυακούς τόπους κοινωνικής δικτύωσης, πρέπει να αναληφθεί άμεση δράση για να εντοπίζονται και να διώκονται οι δράστες, οι επισκέπτες των διαδικτυακών αυτών τόπων, οι χρήστες των αρχείων καθώς και να εντοπίζονται και να διακόπτονται οι οικονομικές συναλλαγές που σχετίζονται με την πρόσβαση σε αρχεία με απεικονίσεις σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Η τεχνολογία για τον εντοπισμό όλων των στοιχείων που συνθέτουν την αλυσίδα της κακοποίησης υπάρχει και η ΕΕ οφείλει να απαιτεί υπεύθυνη δράση από τον ICANN ([8]).

3.8 Η οδηγία επικεντρώνεται σαφώς στο «υπέρτατο συμφέρον του παιδιού» και στην «προστασία των παιδιών». Ωστόσο, η οδηγία δεν παρουσιάζει λεπτομερώς τα «προληπτικά» μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν. **Η πρόληψη πρέπει να κατέχει εξέχουσα θέση και να διαμορφώνεται παράλληλα με τη νομοθεσία.** Η Επιτροπή διαθέτει περιορισμένη αρμοδιότητα για την πρόληψη αλλά, μέσω της οδηγίας, θα πρέπει να δημιουργεί και να προωθεί μηχανισμούς που θα επιτρέπουν σε άλλους να εφαρμόζουν προληπτικά μέτρα.

3.9 Στο πλαίσιο της πρόληψης, μπορεί να ζητηθεί πρόσθετη χρηματοδότηση για την επέκταση κοινοτικών προγραμμάτων (όπως το DAPHNE και το πρόγραμμα πλαίσιο) και να διαμορφωθούν νέα προγράμματα από τους εταίρους της κοινωνίας των πολιτών. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η επιμόρφωση του κοινού σχετικά με την ύπαρξη ειδικής νομοθεσίας για την τιμωρία βλαβερών για το παιδί συμπεριφορών μπορεί να λειτουργήσει ως αποτελεσματικός προληπτικός μηχανισμός.

3.10 Η παρέμβαση είναι καίρια για την πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών και πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με νομικές κυρώσεις. Συνεπώς, στο κεφάλαιο με τίτλο «Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης» και στη φράση «Ειδικοί στόχοι είναι η αποτελεσματική δίωξη του εγκλήματος, η προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων και η πρόληψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης παιδιών», η ΕΟΚΕ προτείνει, να προστεθούν τα εξής: «***μέσω, μεταξύ άλλων, του ταχέος εντοπισμού των ανήλικων θυμάτων από κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και την παρέμβαση με επίκεντρο το ανήλικο θύμα και το δράστη***».

3.11 Ακόμη, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το ζήτημα του εντοπισμού της προληπτικής δράσης και της άσκησης δίωξης όσον αφορά τη **διομότιμη** κακοποίηση και την εμπορία οπτικού υλικού. Με δεδομένη την αύξηση της ανταλλαγής αρχείων και της προσέγγισης παιδιών με βλέψεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης σε δικτυακούς τόπους κοινωνικής δικτύωσης, πρέπει να ληφθεί δράση για τον εντοπισμό και τη δίωξη των δραστών, των χρηστών των σχετικών διαδικτυακών τόπων και των παρόχων υπηρεσιών που τους φιλοξενούν.

3.12 Στην πρόταση («*Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης*») υπογραμμίζεται ότι «*μια μη αμελητέα μειονότητα παιδιών στην Ευρώπη ενδέχεται να πέσουν θύματα ασέλγειας κατά την παιδική τους ηλικία*». Πρέπει, επίσης, να ληφθεί υπόψη αυτή η απειλή για **τα παιδιά εκτός Ευρώπης**: τα παιδιά έχουν τις ίδιες ανάγκες όπου και αν βρίσκονται στον κόσμο, χρειάζονται προστασία από τους δράστες που ταξιδεύουν από την Ευρώπη για να κακοποιήσουν άλλους ευρωπαίους ή παιδιά σε τρίτες χώρες.

3.13 Ο όρος «*παιδική πορνογραφία*» (σε τίτλο, στον ορισμό και σε όλο το κείμενο) θα πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «***οπτικό ή άλλο υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών***». Η λέξη πορνογραφία συνδέεται με τον ερωτισμό.

([4]) Σε διάφορες περιπτώσεις κακοποίησης που αποκαλύφθηκαν πρόσφατα, ορισμένες από αυτές χάρη σε κρατική παρέμβαση, διαπιστώθηκε εκτεταμένη, συστηματική κακοποίηση σε εκκλησιαστικά ιδρύματα, σε δίκτυα παιδεραστίας και σε σχολεία/ορφανοτροφεία. Πολλές περιπτώσεις παρέμεναν κρυφές για δεκαετίες προκειμένου να προστατευθεί η εικόνα και η φήμη ατόμων ή ιδρυμάτων.

([5]) http://www.iwf.org.uk/documents/20100511_iwf_2009_annual_and_charity_report.pdf.

([6]) http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_de.htm.

([7]) Το σχέδιο ISIS έχει διαπιστώσει ότι σε διομότιμα δίκτυα ανταλλάσσονται ανά λεπτό χιλιάδες αρχεία που περιλαμβάνουν υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. «Supporting Law Enforcement in Digital Communities through Natural Language Analysis», International Workshop on Computational Forensics, Springer Lecture Notes in Computer Science 5158 (2008), pp. 122-134.

([8]) Internet Corporation for Assigned Names and Numbers - ICANN (Οργανισμός του διαδικτύου για την εκχώρηση ονομάτων και αριθμών)

3.14 «**Τουρισμός**»: στην οδηγία (αιτιολογική σκέψη 9) χρησιμοποιείται ο όρος «*σεξουαλικός τουρισμός*». Ο όρος που χρησιμοποιείται σήμερα από εμπειρογνώμονες και ΜΚΟ είναι «*μετακινούμενοι δράστες σεξουαλικών αδικημάτων*» ([9]). Ο «τουρισμός» συνδέεται με τις διακοπές και τη διασκέδαση, όπως τονίζεται και σε παλαιότερη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την προστασία των παιδιών από τους μετακινούμενους δράστες σεξουαλικών αδικημάτων ([10]).

3.15 «**Παραδόσεις**» (αιτιολογική σκέψη 7): «*Η παρούσα οδηγία δεν ρυθμίζει τις πολιτικές των κρατών μελών όσον αφορά τις συναινετικές σεξουαλικές δραστηριότητες (…) ως η φυσιολογική ανακάλυψη της σεξουαλικότητας στο πλαίσιο της ανθρώπινης ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές πολιτιστικές και νομικές παραδόσεις …* ». Η ΕΟΚΕ συνιστά να πραγματοποιηθούν συζητήσεις και διαβουλεύσεις σχετικά με τον αντίκτυπο των «παραδόσεων» σε ένα περιβάλλον κινητικότητας, μετανάστευσης και μεταβαλλόμενων κοινωνιακών αξιών σε όλη την Ευρώπη. Η διαβούλευση και οι νομικές συνέπειες πρέπει να καλύπτουν και τις πολιτισμιακές πρακτικές όπως η πρακτική του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων, οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται στην έννοια της σεξουαλικής κακοποίησης.

3.16 «**Δημόσια προσβάσιμη**» (αιτιολογική σκέψη 13): «*Η παιδική πορνογραφία (…) δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως έκφραση άποψης. Για την καταπολέμησή της είναι αναγκαίο να μειωθεί η κυκλοφορία υλικού κακοποίησης παιδιών καθιστώντας δυσκολότερη την τηλεφόρτωση από τους δράστες τέτοιου είδους περιεχομένου σε ιστότοπους προσβάσιμους από το κοινό.*» **Η οδηγία πρέπει να αποτρέπει την χρήση υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών σε κάθε μέσο** ([11]) **και σε κάθε μορφή**. Ο όρος «οπτικό» δεν καλύπτει κάθε διαθέσιμο υλικό και η οδηγία πρέπει να καλύπτει και μη οπτικό υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Ακόμη, στην οδηγία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι έννοιες της «καλλιτεχνικής ελευθερίας» και της «έκφρασης γνώμης», έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν παρερμηνεύονται στο πλαίσιο της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Συνεπώς, το Άρθρο 2, εδάφιο β) που δίνει τον ορισμό της «παιδικής πορνογραφίας» πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής: στην περίπτωση (i) «***κάθε υλικό στο οποίο παρουσιάζεται παιδί (…)***», στην περίπτωση (ii) «***κάθε παρουσίαση, των γεννητικών (…)***» και στην περίπτωση (iii) «***κάθε υλικό στο οποίο παρουσιάζεται πρόσωπο που εμφανίζεται ως παιδί (…)***».

3.17 Όσον αφορά την ακόλουθη φράση στην αιτιολογική σκέψη 13 «*ενθάρρυνσης στους παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών σε εθελοντική βάση να εκπονούν κώδικες δεοντολογίας και κατευθυντήριες γραμμές για την φραγή της πρόσβασης σε τέτοιες σελίδες του Διαδικτύου*», η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην αφαίρεση του περιεχομένου στην πηγή και μόνον όπου δεν είναι δυνατόν (εκτός ΕΕ) να φράζεται η πρόσβαση στους διαδικτυακούς αυτούς τόπους. Στο εσωτερικό της ΕΕ, τούτο θα πρέπει να αποτελεί νομική επιταγή, εφόσον ο τομέας, οι πάροχοι διαδικτυακών υπηρεσιών και οι οικονομικοί και χρηματοπιστωτικοί φορείς (όπως οι τράπεζες και οι εταιρείες πιστωτικών καρτών) δηλώνουν τη δέσμευσή τους για την καταπολέμηση της εν λόγω κακοποίησης.

4. **Ειδικές παρατηρήσεις για επιμέρους άρθρα της οδηγίας**

4.1 Το Άρθρο 1 («*Θέμα*») πρέπει να διατυπωθεί ως εξής: «*κυρώσεων στον τομέα της* ***σεξουαλικής κακοποίησης και*** *εκμετάλλευσης παιδιών* **καθώς και της παρουσίασης υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών**».

4.2 Άρθρο 2, εδάφιο β), περίπτωση (iv): στη φράση «*ρεαλιστικές εικόνες παιδιού στις οποίες απεικονίζεται παιδί να επιδίδεται*» να προστεθεί η φράση «***ή να εικονίζεται ως επιδιδόμενο***».

4.3 Άρθρο 2, εδάφιο β): η λέξη «κυρίως» να διαγραφεί διότι μετριάζει την επόμενη φράση «προς σεξουαλικούς σκοπούς».

4.4 Άρθρο 2, εδάφιο ε): να διαγραφούν οι εξαιρέσεις «**των κρατών ή δημοσίων οργανισμών που ασκούν κρατική εξουσία και των δημοσίων διεθνών οργανισμών**». Όσον αφορά ένα νομικό πρόσωπο, δεν μπορεί να υπάρξει ατιμωρησία σε περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

4.5 Άρθρο 3 παράγραφος 3 και άρθρο 8 για την «σεξουαλική συναίνεση»: «*Η σεξουαλική πράξη με παιδί που δεν έχει φθάσει την σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης*» πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο ο ευρωπαϊκός ορισμός του παιδιού όσο και ο ορισμός της Σύμβασης των ΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (UNCRC) είναι ότι ως παιδί νοείται «κάθε πρόσωπο κάτω των 18 ετών». Συνεπώς, η χρησιμοποιούμενη ορολογία είναι αντιφατική. Το ζήτημα αυτό διευκρινίζεται εν μέρει στο άρθρο 8 («*Συναινετικές σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ ομολόγων*») Επιπλέον, τα άρθρα 3, 4 και 5 δεν καλύπτουν τις συναινετικές σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ ανηλίκων πριν ή κατά την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το ζήτημα απαιτεί περαιτέρω εξέταση και μεγαλύτερη σαφήνεια. Η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να αδράξουν την ευκαιρία που δίνεται με την εν λόγω πρόταση οδηγίας προκειμένου να ορίσουν μια ελάχιστη ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης που να ισχύει σε όλη την Ευρώπη. Ακόμη, πρέπει να διευκρινιστεί η έννοια της «συναφούς ηλικίας».

Άρθρο 3 παράγραφος 4) περίπτωση (i): Με βάση τον αριθμό των περιπτώσεων που συμβαίνουν στο εσωτερικό της οικογένειας, η «*γονική μέριμνα*» πρέπει να ορίζεται ως θέση εμπιστοσύνης. Τούτο θα πρέπει να συνάδει με το άρθρο 5 της UNCRC. Επιπλέον, ο όρος «*αναγνωρισμένη*» πρέπει να διαγραφεί σε σχέση με τη «*θέση εμπιστοσύνης, εξουσίας ή επιρροής επάνω στο παιδί*». Τούτο αφορά τα γεγονότα στην Ευρώπη όχι μόνο τα δίκτυα παιδεραστίας αλλά και τους κόλπους οικογενειών καθώς και τα διάφορα ιδρύματα: εκκλησιαστικά, εκπαιδευτικά ή εναλλακτικής φροντίδας. Είναι ουσιαστικό να μην υπάρχει απολύτως καμία ασυλία από την δίωξη και την ανάκριση ή από την πρόσβαση σε φακέλους ατόμων σε θέση εξουσίας, είτε πολιτικής, είτε θρησκευτικής.

([9]) CEOP (Κέντρο επιγραμμικής προστασίας του παιδιού από την κακοποίηση της βρετανικής αστυνομίας)
([10]) Βλέπε υποσημείωση 1.
([11]) ΕΕ C 224, 30.8.2008, σ. 61.

4.6 Άρθρο 3 παράγραφος 5: Στον κατάλογο με τα αδικήματα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών πρέπει να περιλαμβάνεται και η «*επιδειξιομανία*», αφού βεβαίως διατυπωθεί αποδεκτός ορισμός του εν λόγω όρου από την Επιτροπή ([12]).

4.7 Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 4 καλύπτουν το ζήτημα των «*πορνογραφικών παραστάσεων*» και αφορούν την άμεση συμμετοχή του ίδιου του παιδιού. Ενδέχεται να υπάρξει σύγχυση με το άρθρο 5 που καλύπτει τα «*Αδικήματα παιδικής πορνογραφίας*». Για να αποφευχθεί η σύγχυση, θα ήταν χρήσιμο να ενσωματωθεί επεξηγηματικό σημείωμα.

4.8 Άρθρα 4 έως 8: Στην οδηγία πρέπει να περιλαμβάνεται σαφής ορισμός των φράσεων «*εν γνώσει*» και «*εκ προθέσεως*».

4.9 Άρθρο 4 παράγραφος 1: η φράση «*εκ προθέσεως*» πρέπει να διαγραφεί διότι δίνει τη δυνατότητα στους δράστες να επικαλεστούν ότι δεν γνώριζαν την ηλικία του θύματος έτσι ώστε να αποφύγουν τη δίωξη ([13]).

4.10 Άρθρο 4 παράγραφος 8: Στη φράση «*Η σεξουαλική πράξη με παιδί (…)*» πρέπει να προστεθούν τα εξής: «***ή η συναίνεση για ανάληψη σεξουαλικής πράξης με παιδί***» επίσης, θα πρέπει να προβλέπεται δυνατότητα δίωξης «***ανεξάρτητα από το εάν η σεξουαλική πράξη πραγματοποιήθηκε ή όχι***».

4.11 Άρθρο 6 («*Άγρα παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς*»): η εμβέλεια του άρθρου πρέπει να διευρυνθεί ώστε να συμπεριληφθούν διάφορες μορφές προσέγγισης παιδιών με βλέψεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ακόμη και από ενήλικες με αρμοδιότητες προστασίας του παιδιού καθώς και μορφές προσέγγισης εκτός διαδικτύου.

4.12 Άρθρα 7 και 9: Κατ' αναλογία με την υπόλοιπη οδηγία, τα άρθρα θα πρέπει να προβλέπουν περιόδους ποινών και τιμωρίας για κάθε αδίκημα.

4.13 Άρθρο 7 παράγραφος 3 εδάφιο β): Ένα μερίδιο μετακινούμενων δραστών επωφελείται από ευκαιρίες παρουσιάζονται. Συνεπώς, η ΕΟΚΕ συνιστά να τιμωρείται «***η διοργάνωση ταξιδιών/ή άλλων διευθετήσεων με σκοπό τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 7***».

4.14 Άρθρο 8: Η φράση «*εφόσον οι εν λόγω πράξεις δεν συνεπάγονται κακοποίηση*» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση: «***εφόσον οι εν λόγω πράξεις δεν περιελάμβαναν εξαναγκασμό***».

4.15 Στο άρθρο 9 («*Επιβαρυντικές περιστάσεις*») η περίπτωση (η) να διατυπωθεί ως εξής: «*χρησιμοποιήθηκε σοβαρή βία ή απειλή ή προκλήθηκε* ***ή θα μπορούσε να προκληθεί*** *σοβαρή βλάβη στο παιδί*».

4.16 Λόγω της βλάβης που τέτοια εγκλήματα μπορούν να προκαλέσουν στα παιδιά, ακόμη και μέχρι τον ενήλικο βίο τους, η ΕΟΚΕ προτείνει τα εγκλήματα αυτά να μην παραγράφονται καθόλου ή τουλάχιστον για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα.

4.17 Τα άρθρα 10 και 12 δεν λαμβάνουν υπόψη το ενδεχόμενο αλλαγής του τόπου διαμονής των δραστών και δεν δίνουν τη δυνατότητα να προλαμβάνονται οι μετακινήσεις των δραστών. Σε προηγούμενη γνωμοδότησή ([14]) της, η ΕΟΚΕ συνεργάστηκε με το δίκτυο ECPAT ([15]) και προέβη στις ακόλουθες συστάσεις:

— διαδικασία έλεγχου και επιβολή απαγόρευσης,

— διμερείς συμφωνίες συνεργασίας,

— συμφωνίες απέλασης καταδικασθέντων δραστών,

— χρήση των εντολών αποστολής στο εξωτερικό (Foreign Travel Orders/FTO).

4.18 Άρθρο 11 («*Ευθύνη νομικών προσώπων*»): τα νομικά πρόσωπα πρέπει να υπέχουν ευθύνη και στις περιπτώσεις όπου κατέστησαν δυνατή τη διάπραξη αδικημάτων, προς δικό τους όφελος ή όχι. Συνεπώς, η φράση, «*προς όφελος τους*» (από οποιοδήποτε πρόσωπο) πρέπει να διαγραφεί.

4.19 Άρθρο 12 παράγραφος β): («*Κυρώσεις νομικών προσώπων*»): Το άρθρο πρέπει να τροποποιηθεί έτσι ώστε να προβλέπει μέτρα απαγόρευσης όχι μόνο της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας από το δράστη αλλά και «κάθε δραστηριότητας» που περιλαμβάνει επαφή με παιδιά.

4.20 Άρθρο 13: («*Μη άσκηση δίωξης*»): τα κράτη μέλη πρέπει «***να διασφαλίζουν***» και όχι απλώς «*να προβλέπουν τη δυνατότητα*» να μην ασκείται δίωξη ή να μην επιβάλλονται ποινικές κυρώσεις σε παιδιά θύματα των αδικημάτων αυτών λόγω της συμμετοχής τους σε παράνομες δραστηριότητες, εφόσον η συμμετοχή αυτή ήταν άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι αποτέλεσαν θύματα αυτών των αδικημάτων.

4.21 Άρθρο 14 («*Διερεύνηση και ποινική δίωξη*»): Προκειμένου η διερεύνηση και η ποινική δίωξη να είναι πρακτικές και αποτελεσματικές, πρέπει να υπάρξει κατάλληλη μέριμνα έτσι ώστε να διατίθενται πόροι για κατάρτιση και παροχή συμβουλών καθώς και για έρευνα όσον αφορά τις νέες και τις αναδυόμενες τεχνολογίες. Η διερευνητική διαδικασία πρέπει να είναι εντελώς διαφανής. Το άρθρο θα πρέπει επίσης να προβλέπει την απουσία παραγραφής για ορισμένα αδικήματα.

4.22 Άρθρο 14 παράγραφος 2: Όσον αφορά τη φράση «*για ικανό χρονικό διάστημα*», τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν ευελιξία στην εφαρμογή της παραγραφής έτσι ώστε να λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα των επιπτώσεων στη ζωή, την υγεία και/ή την ευημερία του θύματος.

4.23 Η ΕΟΚΕ συνιστά να προσδιορίζει η οδηγία ότι οι δυνατότητες παραγραφής που υφίστανται στις εθνικές νομοθεσίες να μην να ισχύουν πριν από την ενηλικίωση του θύματος. Προτείνει επίσης να καταβάλλει η Επιτροπή προσπάθειες εναρμόνισης των εθνικών διατάξεων για την παραγραφή, έτσι ώστε να αποφευχθούν η σύγχυση ή τα λάθη κατά τη διασυνοριακή διερεύνηση περιπτώσεων από τις αρχές επιβολής του νόμου.

([12]) Το ζήτημα απέκτησε πρόσφατα δημοσιότητα σε μια περίπτωση στην Πορτογαλία.

([13]) Το δίκτυο ECPAT (Διεθνές δίκτυο στήριξης για τον τερματισμό της παιδικής πορνείας, της παιδικής πορνογραφίας και της εμπορίας παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς) συνιστά την υιοθέτηση ειδικής διάταξης με σκοπό το βάρος της αποδείξεως όσον αφορά την ηλικία του προσώπου που απεικονίζεται σε υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού να βαρύνει τα άτομα που παράγουν, διανέμουν και/ή κατέχουν το υλικό. Τούτο ισχύει ήδη στις Κάτω Χώρες.

([14]) Βλέπε υποσημείωση 1.

([15]) ECPAT – End Child Prostitution, Child Pornography and the Trafficking of Children for Sexual Purposes (Τέλος στην παιδική πορνεία, στην παιδική πορνογραφία και στην εμπορία των παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς). Το δίκτυο διαθέτει ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του ΟΗΕ

4.24 Άρθρο 13 παράγραφος 4 «*(…) αποτελεσματικά εργαλεία έρευνας (…)*»: πρέπει να διασφαλιστεί ότι, παράλληλα με τα εργαλεία, υπάρχει πλήρες εκπαιδευμένο προσωπικό για να τα χρησιμοποιεί.

4.25 Άρθρο 15: προβλέπει την «*αναφορά υποψίας*» αλλά δεν προβλέπει λεπτομέρειες για μηχανισμούς και χρηματοδότηση για τη στήριξη της ταχείας παρέμβασης από επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά. Όσον αφορά την ανεπαρκή αναφορά σεξουαλικών αδικημάτων εις βάρος παιδιών, πρέπει να θεσπιστούν αποτελεσματικοί και προσβάσιμοι μηχανισμοί σε όλα τα κράτη μέλη.

4.26 Προκειμένου να ενθαρρύνει την έγκαιρη αναφορά υπόπτων ή πραγματικών περιπτώσεων σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι επαγγελματίες που αναφέρουν καλόπιστα θα προστατεύονται από προσφυγές βάσει του αστικού ή ποινικού δικαίου, από καταγγελίες σε επιτροπές δεοντολογίας ή από δίωξη για παραβίαση των κανόνων εμπιστευτικότητας.

4.27 Άρθρο 13 παράγραφος 1 εδάφιο δ) («*Δικαιοδοσία και συντονισμός της ποινικής δίωξης*»): δεν καλύπτει τις πτυχές που σχετίζονται με την έκδοση των υπόπτων. Τούτο καλύπτεται από το άρθρο 5 του Προαιρετικού πρωτοκόλλου της UNCRC και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και από την οδηγία. Στο ίδιο σημείο, η φράση «(…) *νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός τους* (…)» πρέπει να διατυπωθεί ως εξής: «(…) *εγκατεστημένου ή που λειτουργεί από* (…)».

4.28 Άρθρο 16 παράγραφος 2: Στη φράση «(…) *υπάγονται στη δικαιοδοσία τους καταστάσεις κατά τις οποίες ένα αδίκημα προβλεπόμενο (…) στα άρθρα 3 και 7* (…)», η ΕΟΚΕ προτείνει να συμπεριληφθούν τα άρθρα 3, 4, 5, 6 και 7.

4.29 Άρθρο 16 παράγραφος 3: Δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν εξαιρέσεις εάν τα κράτη μέλη δεσμεύονται πραγματικά για την προστασία των παιδιών παγκοσμίως. Κατά συνέπεια, πρέπει να διαγραφεί η εξαίρεση ότι «*Κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι δεν θα ισχύουν ή ότι θα ισχύουν μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (…) εφόσον το αδίκημα διαπράττεται εκτός του εδάφους του*».

4.30 Άρθρο 17 παράγραφος 1: Όσον αφορά τη φράση «*παρέχεται συνδρομή* (…)», η ΕΟΚΕ συνιστά να διασφαλίζει κάθε κράτος μέλος ότι τα ανήλικα θύματα των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 λαμβάνουν κατάλληλη και εξειδικευμένη συνδρομή, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλούς στέγης καθώς και ιατρική και ψυχολογική περίθαλψη και εκπαίδευση. Τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από επαγγελματίες και με σεβασμό στην πολιτισμική ταυτότητα/προέλευση του παιδιού, το φύλο και την ηλικία [16]. Με τέτοιου είδους μέτρα θα καταστεί λιγότερο ευάλωτη η θέση των θυμάτων και θα ενισχυθεί η πρόληψη.

4.31 Άρθρο 19: «*Ποινικές έρευνες*» Τούτο καλύπτεται από το άρθρο 8 του Προαιρετικού πρωτοκόλλου της UNCRC και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και από την οδηγία.

4.32 Ακόμη, η ΕΟΚΕ συνιστά να γίνει αναφορά στις κατευθυντήριες γραμμές του Ψηφίσματος 2005/20 του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών (UN Ecosoc) με θέμα την προστασία των ανήλικων θυμάτων και των μαρτύρων εγκληματικών πράξεων [17].

4.33 Πολλά παιδιά κακοποιήθηκαν από τους γονείς τους οι οποίοι τα πούλησαν, από διακινητές ή από άλλους ενήλικες που ενέχονται στην πορνεία. Τα ανήλικα αυτά θύματα έχουν χάσει την εμπιστοσύνη τους στους ενήλικες, με αποτέλεσμα να χρειάζεται να δημιουργηθούν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ ενήλικα και παιδιού πριν να καταστεί δυνατή η διερεύνηση μιας υπόθεσης. Συνεπώς, τα κράτη μέλη οφείλουν να εντοπίζουν τα ανήλικα θύματα και να οικοδομούν εκ νέου τη ζωή του παιδιού, για παράδειγμα με την παροχή στέγασης, μέριμνας, προστασίας και εξειδικευμένης ψυχολογικής υποστήριξης, προκειμένου να στηρίξουν την εφαρμογή των νόμων για τη δίωξη των αδικημάτων αυτών.

4.34 Άρθρο 19 εδάφιο ε): Στη φράση «*ο αριθμός των συνεντεύξεων είναι όσο το δυνατόν πιο περιορισμένος και οι συνεντεύξεις διεξάγονται όπου αυτό είναι αυστηρά αναγκαίο για τον σκοπό των ποινικών διαδικασιών*» πρέπει να προστεθούν τα εξής: «***ή για να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η ευημερία του παιδιού***».

4.35 Το άρθρο 21 («*Φραγή στην πρόσβαση σε ιστότοπους με παιδοπορνογραφικό υλικό*») πρέπει να διατυπωθεί εκ νέου [18]. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην παύση λειτουργίας διαδικτυακών τόπων αντί στη φραγή τους· η φραγή πρέπει να αποτελεί δευτερεύον μέτρο όταν δεν είναι δυνατή η παύση. Η φραγή μπορεί να πραγματοποιείται παράλληλα με την παύση λειτουργίας ως βραχυπρόθεσμο μέτρο διακοπής της πρόσβασης και προστασίας των αθώων χρηστών από έκθεση σε περιεχόμενο κακοποίησης παιδιών [19]. Το άρθρο θα πρέπει να περιλαμβάνει απαίτηση άμεσης δράσης από τα κράτη μέλη για την παύση λειτουργίας του διαδικτυακού τόπου.

4.36 Στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η άμεση αφαίρεση, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για την ανίχνευση της κίνησης και της δραστηριότητας διαδικτυακών τόπων που συνδέονται με τη διανομή περιεχομένου σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, προκειμένου να παρασχεθούν πληροφορίες σε εξουσιοδοτημένους φορείς και διεθνείς υπηρεσίες επιβολής του νόμου έτσι ώστε να διασφαλιστεί η μεταγενέστερη αφαίρεση του εν λόγω περιεχομένου από το διαδίκτυο και η έρευνα για τον εντοπισμό των υπεύθυνων για τη διανομή. Η ΕΟΚΕ συνιστά:

— να καταβληθούν προσπάθειες σε διεθνές επίπεδο ώστε τα μητρώα ονομάτων τομέα και οι αρμόδιες αρχές να διαγράψουν τα ονόματα τομέων που συνδέονται με σεξουαλική κακοποίηση παιδιών,

— να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες διερεύνησης των δραστηριοτήτων ανταλλαγής αρχείων, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ ομοτίμων.

4.37 Άρθρο 21 παράγραφος 2: Ακόμη, θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να επιβάλλεται ή διαφορετικά για να διασφαλίζεται ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ανιχνεύουν και σταματούν τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω των υπηρεσιών τους και έχουν σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

---

(16) Δήλωση του Ρίο ντε Τζανέϊρο και έκκληση για την ανάληψη προληπτικής δράσης και για να δοθεί τέλος στη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και εφήβων.

(17) Βλ.: http://www.un.org/docs/ecosoc/documents/2005/resolutions/Resolution%202005-20.pdf.

(18) Έκθεση του Ιδρύματος Παρακολούθησης του Διαδικτύου (Internet Watch Foundation) για τη φραγή και την αφαίρεση.

(19) http://www.iwf.org.uk/public/page.148.htm.

5. **Εξέταση περαιτέρω σημείων για ενσωμάτωση στην οδηγία**

5.1 Στην οδηγία δεν γίνεται αναφορά στην προστασία των δεδομένων· η προστασία του παιδιού πρέπει να έχει πάντοτε προτεραιότητα έναντι των κανόνων της προστασίας των δεδομένων και της ελευθερίας έκφρασης σε ορισμένες σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις, όπως προβλέπεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

5.2 Η ΕΕ οφείλει να θεσπίσει εντονότερη συνεργασία για την εφαρμογή του νόμου, εθνικά και διεθνή συστήματα διαχείρισης των δραστών και ένα σύστημα προειδοποίησης για την εξαφάνιση παιδιών.

5.3 Δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για σεξουαλική κακοποίηση παιδιού όταν οι δράστες είναι και αυτοί ανήλικοι. Τούτο πρέπει να εκληφθεί ως ειδική περίπτωση και να καλύπτεται από το άρθρο 9. Η μόνη αναφορά στο ζήτημα είναι ένα σύντομο σχόλιο σχετικά με τα προγράμματα παρέμβασης στο άρθρο 20 ([20]).

5.4 Με πλήρη σεβασμό στην αρχή της επικουρικότητας, η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ειδικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι υφίστανται οι απαραίτητοι μηχανισμοί εποπτείας και ψυχολογικής στήριξης και είναι στη διάθεση όσων εργάζονται για την προστασία των θυμάτων, έτσι ώστε να αποφεύγονται ψυχολογικά προβλήματα. Λαμβάνοντας υπόψη την προοπτική των εργαζομένων στον τομέα, τούτο πρέπει να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση και όχι προαιρετική επιλογή.

5.5 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της διότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι είναι απαραίτητη «*η ανταλλαγή πληροφοριών και πείρας ως προς τη δίωξη, την προστασία ή την πρόληψη, η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και η ενθάρρυνση της αυτορρύθμισης*». Σχετικά, η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη ο παράγοντας του χώρου εργασίας. Με τον τρόπο αυτό, οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι θα συνειδητοποιήσουν τις ευθύνες τους όσον αφορά την αναφορά παράνομων δραστηριοτήτων που ενδέχεται να αποκαλυφθούν στον χώρο εργασίας ή από πελάτες/προμηθευτές ([21]).

5.6 Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η εφαρμογή της νέας οδηγίας δεν ενέχει πρόσθετο κόστος. Ωστόσο, χρειάζονται περισσότεροι πόροι, προκειμένου να εξαλειφθεί η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών όσο το δυνατόν ταχύτερα· οι πόροι θα διοχετευτούν στη διερεύνηση, τη δημοσιοποίηση, την κατάρτιση, την παροχή συμβουλών και στην παροχή νομικής συνδρομής.

5.7 Τέλος, η ΕΟΚΕ θα προωθήσει τη σύσταση ενός **διεθνούς φορέα εφαρμογής του νόμου** που θα αναλάβει τη διερεύνηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών παγκοσμίως, τον εντοπισμό και τη δίωξη των υπεύθυνων διανομής σχετικού περιεχομένου και τη διάσωση παιδιών από το μαρτύριο αυτό. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι ([22]) που θα μπορούσαν να περιορίσουν αποτελεσματικά την διαθεσιμότητα του σχετικού υλικού, εφόσον υιοθετηθούν σε παγκόσμια κλίμακα· με τον τρόπο αυτό, θα διασφαλιστεί ότι η διεθνής ανταπόκριση στα αδικήματα αυτά είναι αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και αποτρεπτική.

Βρυξέλλες, 15 Σεπτεμβρίου 2010.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Mario SEPI

([20]) Εκτιμάται ότι περίπου το ένα τρίτο των δραστών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι κάτω των 18 ετών (May-Chahal and Herzog, 2003).

([21]) Η ΕΟΚΕ έχει προτείνει να θεσπιστεί ευρωπαϊκό πρόγραμμα με τίτλο «Η Ευρώπη κατά της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών – ΠΕΙΤΕ ΟΧΙ!» Βλ. τη γνωμοδότηση που προαναφέρθηκε στην υποσημείωση 1.

([22]) Έκθεση του Ιδρύματος Παρακολούθησης του Διαδικτύου.